Ziua Mondială a Urbanismului- 8 noiembrie 2016

Cu ocazia Zilei Mondiale a Urbanismului, Registrul Urbaniștilor din România- Biroul Teritorial al Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest în parteneriat cu Uniunea Arhitecților din România- Filiala Cluj și cu Asociația Profesională a Urbaniștilor din România, a organizat la Cluj-Napoca, în Sala de conferințe a Hotelului Victoria un eveniment menit să aducă în atenția administraților, specialiștilor dar și a opiniei publice, direcțiile de bază spre care se îndreaptă urbanismul și amenajarea teritoriului, legislația în domeniu și disfuncționalitățile care generează o dezvoltare teritorială și urbanistică adesea haotică.

Prin acest demers s-a dorit aducerea în spațiul public a unor aspecte relevante ale planificării spațiale în România, urmărindu-se semnalarea, atât instituțiilor responsabile, cât și publicului larg, problemele dezvoltării urbane și teritoriale.

Temele propuse spre dezbatere :

- Practica planificării spațiale: prezent și perspective (instrumente, instituții)
- Rolul specialiștilor în planificare spațială, în societate
- Locuirea și sănătatea urbană.

Au participat reprezentanți ai UAR- Filiala Cluj, OAR-T, ai Facultății de Arhitectură și Urbanism din Cluj-Napoca, ai Consiliului Civic Local- Cluj-Napoca, ai Facultății de Geografie Cluj-Napoca, specialiști atestați RUR, membri APUR din zona N-V și Centru, arhitecți șefi de județ și municipiu (Bihor, Bistrița-Năsăud, Satu-Mare, Maramureș, Mureș), specialiști din cadrul direcțiilor de urbanism și amenajarea teritoriului și din administrația publică și mass-media locală.

Agenda evenimentului:
Prezidiu:

Prof. univ. dr. arh. Adriana Matei- Președintele Uniunii Arhitecților din România-Filiala Cluj
Arh. Gheorghe Elkan- Reprezentant teritorial al RUR- Biroul Teritorial Nord-Vest
Conf. Univ. dr. arh. Vasile Mitrea- Senator în cadrul Uniunea Arhitecților din România
Arh. Szabolcs Guttmann- Președintele Ordinului Arhitecților din România-Transilvania

Teme abordate și speakeri:

1. **„Un cuvânt de bun venit și cuvinte despre urbanism și gestiunea teritoriului”**- Arh. Gheorghe Elkan- Reprezentant teritorial al RUR- Biroul Teritorial Nord-Vest. Dl. arh. Gheorghe Elkan a evidențiat, printre altele, însemnătatea istorică a urbanismului în contextul ultimului deceniu al sec. XX și importanța gestiunii localităților prin experiența unor profesioniști dedicați (conform materialului anexat integral prezentei- Anexa 2).
2. **„Probleme de cercetare în urbanism”**- Prof. em. dr. arh. Adriana Matei- Președintele Uniunii Arhitecților din România-Filiala Cluj. D-na prof. univ. dr. arh. Matei a atras atenția asupra dezvoltării nesănătoase a unor ansambluri de locuințe (cu densități mari, fără edilitare, fără spații verzi, fără însușiri minime de sănătate urbană, care nu oferă spații comunitare de minimă

Biroul Teritorial pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest
Cluj-Napoca, Str. M. Kogalniceanu nr. 6, ap. 4; Tel: 0364-805.634 Fax: 0364-805.635; e-mail: rurcluj@rur.ro

Nr. Notificari Operator Date Cu Caracter Personal: [23074]; [23075]; [23076]; [23077]; [23399]; [23633]. Garantam drepturile dumneavoastra de a fi informat, de acces, de intervenţie şi de opoziţie, precum şi orice alte drepturi prevazute de Legea nr. 677/2001, astfel cum a fost modificata, in privinta propriilor date cu caracter personal pe care le detinem.

utilitate, care neglijează total spațiul public influențate de ”mentalitatea rurală”). De asemenea, au fost prezentate preocupările de cercetare în domeniul urbanismului din cadrul facultății, proiecte și modelări urbanistice concretizate în diverse orașe.

3. **”Patrimoniu și planificare spațială”**- Prof. univ. dr. arh. Radu Spânu- Facultatea de Geografie Cluj-Napoca. Prin prezentarea exemplificată cu imagini, planșe, dl. Prof. Spânu a propus ca RUR, OAR, UAR împreună cu ONG-uri interesate să solicite administraţiei publice şi Ministerului Culturii înscrierea cartierului Gheorgheni,, din județul Cluj-Napoca ca “rezervaţie arhitecturală urbanistică”. Totodată a subliniat lipsa de specialiști la nivel național, comparativ cu restul țărilor din Europa, România fiind pe ultimul loc.
4. **Rolul Arhitectului Șef în societate** - Conf. Univ. dr. arh. Vasile Mitrea- Senator în cadrul Uniunii Arhitecților din România. Discursul d-lui. conf. Univ. dr. arh. Mitrea s-a axat în jurul rolului arhitectului șef și a city-managerului în societate. Arhitecții-șefi și implicit comisiile tehnice de ATU ar trebui sa se ghideze după legi, având ca scop principal interesul public și nu doar cel privat. Un city-manager trebuie să cunoască foarte bine istoria orașului, matricea geografică, care este suportul mediului antropic și direcțiile de dezvoltare locale, naționale și internaționale. De asemenea, trebuie identificată foarte clar ”vocația” unui oraș pentru a putea trasa direcții de dezvoltare coerente.
5. **“Despre urbanism și învățământ”** - Prof. univ. dr. arh. Adrian Iancu- Decanul Facultății de Arhitectură și Urbanism, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca. Dl. decan a sintetizat cateva aspecte referitoare la regulamentele de urbanism, la modificările aduse Regulamentului General de Urbanism și a evidențiat necesitatea implicării specialiștilor în elaborarea legilor din domeniu pentru ca acestea sa fie coerente și durabile în timp.
6. **“RePREZENTarea centrelor istorice din Transilvania”** - Arh. Szabolcs Guttmann- Președintele Ordinului Arhitecților din România-Transilvania. Dl. Președinte OAR-T a exemplificat cu imagini câteva dintre clădirile monument din Transilvania care erau sortite dispariției, dar care au fost reabilitate, conferindu-li-se funcțiuni multiple, care au readus la viață aceste clădiri și le-au înscris în circuite culturale, sociale și istorice ale urbelor. De asemenea, a adus un omagiu arhitectului Karoly Kos.
7. **”PUG Cluj-Napoca- componentă geografică”**- Prof. univ. dr. geograf Vasile Surd- Facultatea de Geografie Cluj-Napoca
   Dl. Prof. Surd a amintit câteva din problemele importante cu care se confruntă județul Cluj.
8. **"Someș Delivery"** (Proiect premiat la Bienala)- Arh. Marius Moga și dr. arh. Mihai Racu. Proiectul elaborat de o echipă de arhitecți din Cluj-Napoca a provocat și a testat ideile comunității pentru intergrarea Someșului în viața orașului. Gândit pe termen lung, el abordează în fiecare an un alt segment al râului, pe care îl analizează dintr-o perspectivă pluridisciplinară. Proiectul, premiat pentru ingeniozitatea sa, a creat prin idei simple, modalități de exploatare a malurilor Someșului și a atras un semnal asupra acestei oportunități, aproape neexploatate.

La sfârșitul conferinței a avut loc o sesiune de discuții libere în care cei prezenți au luat cuvântul și s-au conturat câteva concluzii:

Biroul Teritorial pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest
Cluj-Napoca, Str. M. Kogalniceanu nr. 6, ap. 4; Tel: 0364-805.634 Fax: 0364-805.635; e-mail: rurcluj@rur.ro

Nr. Notificari Operator Date Cu Caracter Personal: [23074]; [23075]; [23076]; [23077]; [23399]; [23633]. Garantam drepturile dumneavoastra de a fi informat, de acces, de intervenţie şi de opoziţie, precum şi orice alte drepturi prevazute de Legea nr. 677/2001, astfel cum a fost modificata, in privinta propriilor date cu caracter personal pe care le detinem.

- Mesajul D-nei Secretar de Stat arh. Mihaela Vrabete, transmis de D-na. prof. univ. dr. arh. Adriana Matei, referitor la perfecționarea aparatului arhitectului-șef, care este o acțiune ce trebuie înfăptuită progresiv și continuu, sub îndrumare coordonată s-a bucurat de o acceptare generală.

- Arhitecții-șefi prezenți la eveniment, cu experiență în funcție, s-au arătat interesați de pașii ce trebuie urmați pentru a primi atestarea din partea RUR, cât și de urmarea unor cursuri de formare profesională continuă, realizate cu profesionalism și cu o curriculă diferențiată pentru diferite categorii de angajați ai departamentelor de urbanism și amenajarea teritoriului.

- Este necesară o colaborare între instituțiile/asociațiile profesionale (RUR, UAR, OAR) în vederea evidențierii unei opinii profesionale reprezentative în toate departamentele administrațiilor publice, care să conducă la o transparență a acțiunilor acestora și la creșterea calității documentațiilor care stau la baza dezvoltării urbanistice a localităților.

Biroul Teritorial pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest
Cluj-Napoca, Str. M. Kogalniceanu nr. 6, ap. 4; Tel: 0364-805.634 Fax: 0364-805.635; e-mail: rurcluj@rur.ro

Nr. Notificari Operator Date Cu Caracter Personal: [23074]; [23075]; [23076]; [23077]; [23399]; [23633]. Garantam drepturile dumneavoastra de a fi informat, de acces, de intervenţie şi de opoziţie, precum şi orice alte drepturi prevazute de Legea nr. 677/2001, astfel cum a fost modificata, in privinta propriilor date cu caracter personal pe care le detinem.

Materialul d-lui arh. Gheorghe Elkan care a stat la baza prezentarii intervenției din 8 NOIEMBRIE - ZIUA MONDIALĂ A URBANISMULUI 2016

Cuvânt de bun venit și cuvinte despre urbanism și gestiunea teritoriului

Dacă „urbanismul" are dreptul de a avea o zi pe an, evident are și o însemnătate istorică. Existența umană demonstrează prezența pe suprafața pământului a așezărilor umane decupate din marele teritoriu disponibil și care sunt făurite de locuitorii lor într-un consens de cea mai bună utilizare, care în mod firesc, în structura lor se supun unor reguli și reglementări de la cutume până la legi organice. Nu foarte de mult am aniversat centenariul urbanismului în primul rând ca denumire recunoscând ca obiectiv practic, tehnic și științific.

Ultimul deceniu al Secolului XX, mă refer exclusiv la ce s-a petrecut în România dar în context european, a remodelat întreaga concepție despre urbanismul capitalist interbelic /planificat cu chibzuință/ și socialist postbelic, /planificat central/, deschizând porțile spre o interpretare sălbatică a modului de ocupare a terenurilor în general. Să nu credeți că nu au existat legi, dimpotrivă, au existat încă din 1991 care au aliniat România la țările dezvoltate în Europa, având la bază o organizare ministerială gândită de oameni angajați normal, de politicieni și legi executate de profesioniștii existenți în domeniu. Dar interesul de a face rost de teren oriunde și pe orice cale a impus o presiune nemărginită asupra legiuitorului de a deschide porțile dorințelor la legile 50 și 18/1991, la legea privatizării în special HG 834/91 și altele. Iar secolul XXI excelează prin reducerea treptată a Departamentului UAT din ministere, eliminarea importanței institutelor de cercetare centrale ca laboratoare profesionale, care ar fi fost importante consumatoare de fonduri europene în interesul unui program de reglementare și de reconstruire, inclusiv ale infrastructurii așezărilor umane. Ar fi fost singurul loc unde ai fi putut găsi un CTE oficial profesionist cum a existat până la desființare. Același tratament s-a aplicat la reducerea la tăcere a Inspecțiilor de Stat în UAT. Probabil nu s-a considerat important urbanismul? Ar trebui să ne adresăm Academiei Române să accepte urbanismul ca știință? Dar de fapt este :*"Știința care se ocupă de cercetarea condițiilor care determină apariția, existența/evoluția și dispariția așezărilor umane," și se numește URBANOLOGIA* * Este una din științele cele mai „ascunse" , dar în complexitatea ei este omniprezentă în toate mediile construite unde omul își desfășoară activitatea și reprezintă cumumul de potență fizică și spirituală a populației locului. Este reprezentată de spații ocupate cu funcțiuni creatoare de imagini destinate necesităților umane corelate cu gradul de dezvoltre a societății la un moment dat.

În acest context parcurgem o epocă în care densitatea și extinderea edificării unor noi spații este presantă și istoricește cantitativ, depășind ritmul de creștere obișnuit al localităților. Bineînțeles, tehnica și tehnologia construirii orașelor, coroborată cu arta de a compune volumele și de a concepe aspectul acestora, se adjudecă exigențelor populației beneficiare și talentului celor care le proiectează, dar nu în ultimul rând a celor care execută și supraveghează realizarea conceptului. De aici rezultă că între necesitate, concepere și executare, de obicei eșalonată, există reguli de interdependențe care mărturisesc atât nivelul exigențelor beneficiarilor cât și puterea materială influențând calitatea vieții. Toate acestea se regăsesc în regulamente, reglementări, legislații create de societate, sub supravegherea responsabililor profesionali în practica *urbanismului.*

Biroul Teritorial pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest
Cluj-Napoca, Str. M. Kogalniceanu nr. 6, ap. 4; Tel: 0364-805.634 Fax: 0364-805.635; e-mail: rurcluj@rur.ro

Nr. Notificari Operator Date Cu Caracter Personal: [23074]; [23075]; [23076]; [23077]; [23399]; [23633]. Garantam drepturile dumneavoastra de a fi informat, de acces, de intervenție și de opoziție, precum și orice alte drepturi prevazute de Legea nr. 677/2001, astfel cum a fost modificata, in privinta propriilor date cu caracter personal pe care le detinem.

Critica Urbanismului, de obicei în particular, referindu-se la o așezare umană se practică în contextul existenței unei legislații cât de cât coerente privind realizările locale neconforme sau cu lacune funcționale, iar critica generală exprimă deja găuri negre în legiferarea desfășurării activității de urbanism pe un teritoriu administrativ extins. Așadar dacă Urbanismul incumbă aplicarea științifică și practică a unor reguli, reglementări, legi sau chiar cutume, în conștiința practicanților, interesul general în sens public ar trebui să fie obligatoriu în limitele și a intereselor private. Nu vreau să ocolesc adevărul că Urbanismul, în sensul celor de mai sus, fără Arhitectură nu poate exista.

Profesioniștii însă, care în trecut au descoperit aceasta ca „disciplină", nu au fost neapărat arhitecți. Cu o pondere covârșitoare, totuși arhitecții sunt cei care „sacrifică" spațiile destinate sau devenite, prin diverse proceduri sau inițiative, edificabile. Carta Europeană a Urbanismului recunoaște ca specializare *planificarea spațială* ca o activitate care necesită o pregătire specială fără să fie definită dacă această pregătire poate fi sau nu fără nici-o altă pregăire prealabilă în domeniile conexe inclusiv arhitectura. Consider important de semnalat faptul că primul strigăt de ajutor din partea Arhitecților este pe deplin justificat prin simplul motiv că marea majoritate a lor sunt conduși de a.n. „jurământ profesional".

Urbanismul NU CERE TALENT, NUMAI CULTURĂ ȘI STIINȚĂ de a înțelege argumentele celor care adună condiții și recomandări, scopul planificării, iar a înțelege înseamnă o stăpânire necondiționată a prevederilor locale și generale, indiferent dacă este funcționar în administrație, politician, beneficiar sau public. Voit am lăsat la urmă pe cei mai responsabili; elaboratorii și avizatorii care împreună cu un Arhitect Șef cu experiență poartă girul pentru calitatea și adecvarea propunerii.

Am omis oare pe cineva? Sau ceva? Credeți că lipsește o măsură a calității gândurilor ce se pune pe o hârtie, adică a proiectelor? Lipsește etalonul momentului? Există undeva în apropierea leguitorilor un organ/instituție/serviciu cu rolul de concepere și supraveghere a stării și dezvoltării urbane și rurale? Dacă calitatea reală a mediului construit și implicit natural corespunde criteriilor dorite pe plan european și implicit pe plan național?

De ziua urbanismului, ce răspunsuri am putea da și ce mesaj am putea compune și către cine. Există ediții valoroase de cărți și articole în reviste de specialitate care prezintă exemple reușite, cu ocazia unor conferințe, evenimente sau expoziții, uneori chiar din experiențe europene și sigur există oameni care trăiesc în și folosesc spații corect dimensionte și concepute dar dacă „cuțitul a ajuns la "os" sigur există și exemple grele așa cum s-a pronunțat recent despre urbanism un celebru arhitect.

De ce este nevoie de un Plan de amenajare a unui teritoriu, până la Plan Urbanistic General, si ce inseamna actualizarea sau reactualizarea acestora?. Actualizarea inseamnă o procedură aritmetică de adunare a prezentului la trecut sau/și recunoașterea lipsei de previziune corecte a viitorului devenit prezent. Dacă un PUG are legături cu viitorul, prin ce mijloace influențează schimbarea față de present? Deci, viitorul este o imagine pe care cineva o desenează descriind diverse scenarii prin care prezentul se va putea transforma în folosul sau detrimentul colectivității. Balanța celor două limite depinde mai întotdeauna de sursele care generează imaginea. Avem încredere în toată lumea sau sunt necesare puncte de filtre de soluții, propuneri, bariere de verificare sau chiar laboratoare de încercare? Consider că se pot da răspunsuri la toate întrebările puse, printr-o analiză complexă și profesională a construirii țării în secolul XX, în mod deosebit a deceniului ultim /anii nouăzeci/ și comparând cu primii șaisprezece ani din secolul XXI.

De exemplu: PUG este o planificare spațială ceea ce este sinonim cu urbanismul. Conform legii este un instrument tehnic cu caracter economic și juridic care reglementează zonele funcționale urbane pe

Biroul Teritorial pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest
Cluj-Napoca, Str. M. Kogalniceanu nr. 6, ap. 4; Tel: 0364-805.634 Fax: 0364-805.635; e-mail: rurcluj@rur.ro

Nr. Notificari Operator Date Cu Caracter Personal: [23074]; [23075]; [23076]; [23077]; [23399]; [23633]. Garantam drepturile dumneavoastra de a fi informat, de acces, de intervenţie şi de opoziţie, precum şi orice alte drepturi prevazute de Legea nr. 677/2001, astfel cum a fost modificata, in privinta propriilor date cu caracter personal pe care le detinem.

parcursul trecerii timpului, adică paralel cu dezvoltarea. Și dă răspunsuri la niște întrebări, cum ar fi:

(1) Credeți că față de situația existentă ați epuizat și transmis toate imaginile proprii despre viitor?

(2) Credeți că ar fi nevoie de o creștere mai mare a intravilanului în următorii zece ani?

(3) Credeți că ar fi nevoie de noi zone funcționale în Așezare?

Legea nr.350/2001, în preambulul metologiei de aplicare, acordă interes pentru o gestiune corectă a teritoriului și localităților de către administrațiile locale. Gestiunea sau managementul localităților reprezintă totalitatea acțiunilor orientate spre întreținerea unităților teritoriale respective și adaptarea acestora la o stare fizică și funcțională generată de exigențele și necesitățile colectivității la un moment dat. Managementul cuprinde un larg domeniu pluridisciplinar având componente; tehnice, funcționale, administrative, financiare, juridice, ecologice, ș.a. fiind permanent subordonat unei/unor concepții urbanistice elaborate prin Planurile de Urbanism ale localității. Scopul final este: Reglementarea funcționării mecanismului edilitar în viziunea conceptului de dezvoltare durabilă a așezărilor umane. Cuprinderea într-o activitate complexă a celor de mai sus poate sau trebuie să devină un criteriu de realizare și preocupare a unui city manager.

(4) Credeți că prezența unui manager urban – city manager este binevenită în municipiul dvs. independent politic angajat pentru cel puțin două legislaturi?

(5) Sunteți de acord că city managerul este o persoană care răspunde de planificarea realizării propunerilor în baza principiilor și reglementărilor urbanistice la care au fost stabilite prioritățile potrivit strategiei și politicii de dezvoltare adoptate?Astfel ar avea în subordine gestiunea patrimoniului, a serviciilor publice, bază de date urbane, fișele de cadastru imobiliar-edilitar etc.

În concluzie, dacă arhitectul-șef are menirea să coordoneze conceptual și fizic realizarea, conform Regulamentului Local de Urbanism, a mediului construit, city managerul este cel care corelează succesiv în timp și spațiu toate fazele supra și infrastructurale. Adică latura economică și fizică a planificării teritoriale.

Sper ca concluziile să cuprindă cât mai multe propuneri care să vizeze cele mai importante măsuri necesare pentru acest moment „istoric dpv noiembrie 2016” .

Arh. Gheorghe Elkan
Reprezentant teritorial RUR

Biroul Teritorial pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest
Cluj-Napoca, Str. M. Kogalniceanu nr. 6, ap. 4; Tel: 0364-805.634 Fax: 0364-805.635; e-mail: rurcluj@rur.ro

Nr. Notificari Operator Date Cu Caracter Personal: [23074]; [23075]; [23076]; [23077]; [23399]; [23633]. Garantam drepturile dumneavoastra de a fi informat, de acces, de intervenție și de opoziție, precum și orice alte drepturi prevazute de Legea nr. 677/2001, astfel cum a fost modificata, in privinta propriilor date cu caracter personal pe care le detinem.